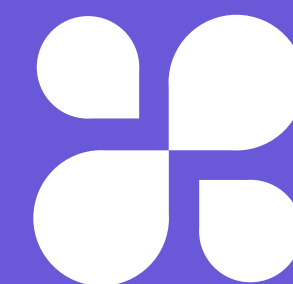

Dela / Sprida

Källkritik - Källtillit - Sociala medier

Vad ska vi prata om?

Källor

Källor/åsikter/fakta

Källtillit/Källkritik

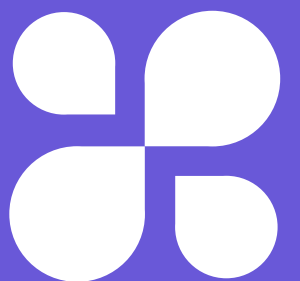
Källtillit - källkritik

Vad möter vi?

Sociala medier

När det är svårt

Repetition/summering

KÄLLOR

VAD ÄR EN KÄLLA?

En källa är platsen eller stället som du hämtar uppgifter ifrån.

Det är genom källor som vi hämtar information om något.

Med en källa för information menas ett material (text, bild eller liknande) eller en berättad framställning.

Traditionell källkritik delar in källor i 3 typer:

Skriftliga - Text i alla dess former.

Muntliga - Intervjuer och vittnesmål, till exempel podd, reel etc.

Materiella - Fysiska saker som bär spår av något som har hänt, till exempel en runsten.

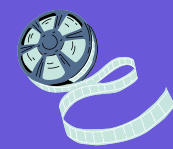

Åsikter / Fakta

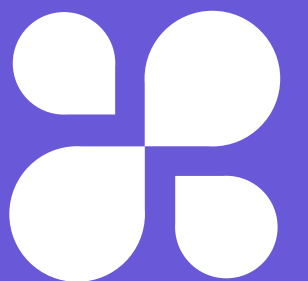
Vad är en åsikt och vad är fakta? Vi behöver skilja på dessa!

Fakta, som också brukar kallas kunskap, är helt enkelt något som majoriteten har enats om eftersom det finns en vetenskaplig metod som objektivt bevisar huruvida något är sant eller inte.

En åsikt är något som någon tycker. En personlig uppfattning om något. Till exempel att något är fint eller fult, kul eller tråkigt. Man kan uttrycka sina åsikter kring det mesta, även kring fakta!

Fakta eller åsikt?

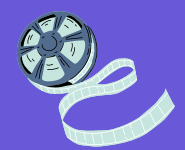

GRANSKA OCH FÖRSTÅ!

Källkritik och källtillit - två färdigheter vi behöver!

KÄLLKRITIK

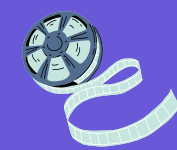
Det är det du själv gör - är kritisk, dubbelkollar och jämför. Du vet om hur du ska göra för att kolla ifall en källa verkar stämma.

Källkritik

KÄLLTILLIT

Det är att att förstå processerna i samhället. Journalister - hur jobbar de? Hur kommer forskare fram till sina resultat? Var får myndigheterna sin fakta ifrån?

Källtillit

VART MÖTER DU NYHETER?

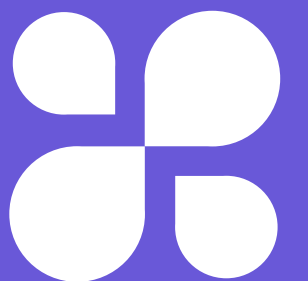
Sociala medier

Nyheter - nära och långt bort

Vänner - skolan och privat

Statlig media

Etablerad media

Vi funderar lite..

Vart läser du nyheter?

Delar du nyheter?

Vilka kan se det du delar?

Vilka källor litar du på?

Vad delar du med dig av?

Vilken information om dig själv delar du?

Vad sprider du?

När det är svårt

Prata med en trygg vuxen!

Vågar du inte säga till dina vuxna hemma, sök upp någon i t ex skolan!

Det finns mycket som kan vara jobbigt på och kring nätet.

- **Mobbning** - bilder som sprids, skärmdumpade chattar, bli kickad från grupper etc.
- **Konflikter och krig** - Hela världen kommer nära och det kan skapa oro, ängslan och ledsamhet.
- **Skärmtid** - något som kan leda till bråk med föräldrar, du själv hamnar i en situation där du upplever att mobilen äter upp all tid, sämre skolresultat etc.
- **Utseende, press och ideal** - vi påverkas av allt vi ser. Du kanske mår dåligt och jämför dig själv med andra.
- **Utanför** - du kanske inte får använda sociala medier, du kanske inte har någon mobil.
- **Otäckta saker** - hot, sexuella trakasserier, oönskade bilder, vuxna som säger konstiga saker.

CHECKLISTA!

När du hämtar information från en källa ska du svara på följande frågor för att kunna värdera den.

- Vem står bakom källan?
- Är det en myndighet?
- Är det en organisation?
- Är det ett företag?
- Är det en privatperson?
- Är det någon som *behärskar* ämnet?
- Är det någon du litar på?
- Varför är källan skapad?
- Är det för att informera?
- Är det för att presentera **fakta**?
- Är det för övertyga dig om något?
- Är det för att påverka en **opinion**?
- Är det för att **sälja** en produkt eller tjänst till dig?
- Är det för att underhålla dig?

BEGREPP

- MYNDIGHET
- ORGANISATION
- FÖRETAG
- OPINION
- STATLIGT ÄGD MEDIA
- ETABLERAD MEDIA
- GRANSKA
- TILLFÖRLITLIG
- KUNSKAP
- ÅSIKT

